

naša luč

ŠTEVILKA
11

Za Vse svete

spet prihaja k vam ta list, ki naj druží slovenske rojake, razkropljene po Zapadni Evropi.

NAŠA LUČ izide vsak mesec razen junija in avgusta, desetkrat na leto. Dopise za številko, ki izide konec meseca, je treba poslati uredništvu ali poverjenikom vsaj do petega v mesecu.

DOBRA SLOVENSKA SRCA med našimi izseljenci pomagajo, da list izhaja. Naj da vsak od nas svoj del, pa bodo stroški za tiskanje sproti plačani. Najlaže se to doseže, če se plačuje naročnina. Za tistega, ki naroči list naravnost v Celovcu in mu ga od tam pošiljajo, znaša naročnina 28 šil., 48 bfr, 400 ffr, 4 h. glđ, 4.50 DM, 700 lir, 12 angl. šil., 1.50 dol.

Ker ima list poverjenike po raznih krajih, lahko oddaš denar oziroma darove tudi njim ali pa pošlji naravnost na upravo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠE LUČI“

Viktringer Ring 26.

CELOVEC — KLAGENFURT, Austria.

ZANKE IN UGANKE

PRAVOKOTNIK

I.	1	2	3	4	5	6	II.

Besede pomenijo *navpično*: 1. mati; 2. Kajnov brat, 3. vodna žival, 4. domača žival, 5. moško ime, 6. del telesa. — *Vodoravno*: I—II: ime novembrskega svetnika.

ZAGONETNI NAPIS

l = o

? = e

R = ga

Kd|rn?ub|R

Rt?p?nadl|R.

VOZNI LISTEK

Anglija 4

Belgija 5

Nemčija 4

Nizozemska 6

Iz katere dežele na svetu je potnik?

Rešitev teh zank bomo objavili drugič.

UGANKI

Kdaj nosi popotnik
ki v daljo hiti,
spredaj trebušek
in zadaj oči?

Drobčen sem, črn sad,
vendar me star in mlad
človek uživa rad.

(Rešitev — glej urednikov kotichek!)

REŠITEV ZANK IZ ŠTEV. 10 „NL“:

PRAVOKOTNIK: Elizabeta.

OKTOBRSKA ZANKA: Vinotok.

ZMEŠANA PESEM: Čez tri gore, čez tri dole, čez tri zelene travnike.

DRUŽINSKA

pratika

1958

je že natisnjena. Cena ista kot lani

Čas za naročanje

Mohorjevih knjig

za leto 1958 je prišel

Pišete zanje lahko tudi naši upravi

SLIKA NA 1. STRANI OVITKA:

Cerkev v Trnovem pri Ljubljani,
ob potoku Gradaščici.

Ob grobovih naših dragih

Za praznikom Vseh svetnikov je Vseh vernih duš dan. Ta dan hodimo obiskovat počivališča naših rajnih. Tudi letos bomo šli na bližnje pokopališče in spet iskali med stotinami grobov grob svojega znanca. Potrgali bomo z njega plevel. Položili bomo nanj rože. Prižgali mu bomo svečko. Molili bomo.

Je treba tudi moliti? Predvsem to. Lep grob in cvetje in lučka na njem se spodobi in je tudi nam všeč. Duši rajnega pa koristi le naša molitev. Molitev in žrtve, te morejo duši, ki sicer ve, da ni pogubljena, skrajšati čas pravičnega zadoščevanja za svoje grehe in malomarnosti v teku življenja. Ničesar nečistega ne sme stopiti pred božje obličje v nebesih. Zato je treba, da se duša očisti v vicah. To delo ji lahko skrajšamo s svojo ljubečo pomočjo.

SPOMNILI se bomo tudi tistih, katerih se na tem svetu že nihče več ne spominja ali pa nič ne moli zanje. Taki nam bodo pozneje posebno hvaležni.

Zato molimo za vse rajne; za vse tiste, ki so nesrečno končali globoko v rudnikih po Zapadni Evropi; za vse tiste, ki so umrli sami, ne da bi koga zapustili; za vse tiste, ki so ob smrti videli, da so svoje življenje — kljub lepemu zaslužku — zelo slabo vodili; za tiste, ki so umrli brez duhovnika. Taki naši rojaki onstran večnosti so naše pomoči posebej potrebni.

Žalostinka

Zemljo si zapustil ubogo,
tuge polno in strasti,
src prevdanih tukaj mnogo
bridko za teboj ječi.

Črna zemlja tebe krije,
zdaj počivaš brez skrbi,
duši tvoji sonce sije,
sonce večne radosti.

Prava tam je domovina,
sladka mila naj ti bo;
slava božjega naj Sina
sveti večno ti krasno!

Kvišku srea!

Odmevi bronastih klicarjev turobno udarjajo v tiho popoldne. Nad polji in gozdovi se z dolgočasnimi kriki vlačijo vrane. Vitke breze in nežne vrbe žalujke sipajo uvelo listje na grobove, ob katerih se na vse svete popoldne zbirajo svojci in prijatelji.

Otožna zamišljenost odseva z lic vseh. Misel na minljivost in smrt se to popoldne vsiljuje z nepremagljivo silo.

Tesnoba navdaja vse.

Smrt...

Njen simbol je usahlo listje, s katerim se poigrava jesenski veter.

Smrt!

Resna in težka misel; nevernikom strašna in brezupna.

A nam?

Mi, verni kristjani, pa nimamo razloga za obup. Kajti sv. Cerkev polaga v črnih mašah duhovnikom na ustnice tele tolažljive besede: „Ko nas žalosti gotova usoda smrti, nas tolaži obljuba prihodnje nesmrtnosti. Zakaj tvojim vernikom, Gospod, se življenje spremeni, ne pa uniči in, ko jim razpade dom bivanja na zemlji, se jim pripravi večno bivališče v nebesih“.

+

Hvala Bogu za to veselo oznanilo, ki nam zagotavlja, da življenje obstaja tudi onstran groba. Smrt tako izgublja svojo ost, ker je samo ROJSTNI DAN večnega dne. Zemeljsko življenje je v luči tega nauka samo MALI DELEC onega drugega, VEČNEGA ŽIVLJENJA, ki so ga poznali že poganski misleci in o katerem s polno jasnostjo in gotovostjo govori sv. pismo. Življenje na zemlji je potemtakem samo PRI-PRAVA na pravo življenje, le kratek somrak pred večnim dnem, romanje v večno domovino.

Tu smo mi tedaj samo GOSTJE. Poglavitno, neskončno popolno in neizrekljivo osrečujoče življenje se začne šele v onostranstvu.

To so misli, ki nas ob nepopolnosti, varljivosti in minljivosti vsega zemeljskega morajo v resnici potolažiti.

Gospodovo zmagoslavje velikonočnega jutra je priča in poročstvo za resničnost tega nauka.

+

Otroci tega sveta, ki imajo zastrte oči za vse duhovno, pa smatrajo ta nauk za neumnost. Nas imajo za sanjače, ki samo z eno nogo stojimo na tem svetu in zato nimamo nikakega smisla za pravo vrednotenje in urejevanje življenja na zemlji.

Ne smemo se čuditi, da ti, ki stvari površno presojujejo, pridejo do takega prepričanja.

Ker smo „samo gostje na tej zemlji“, se namreč zdi, da svojega zemeljskega obstanka ne smemo jemati preveč resno. Kajti kaj pomeni nekaj hipov tega življenja v primeri s celo večnostjo?!

Zato se zdi precej vseeno, kaj na tem svetu delamo in dosehamo, smo bogati ali revni, slavni ali nepoznani, ker mora pač sleherni zemljan prej ali slej s sv. Avguštinom vzklkniti: „O nečimrnost nad nečimrnostjo in vse je nečimrno!“

Bo torej le držalo, da vera v onostranstvo zmanjšuje vrednost in pomen tega življenja ter ljudi, ki se tega nauka oklepajo, napravlja brezbrizne, svetu odtujene, nesposobne za življenje in njegove borbe?

Ne! Nikakor ne!

Ravno nasprotno je res!

Samo ti, ki na zemeljsko življenje gledajo pod VIDIKOM VEČNOSTI, morejo postati MOJSTRI življenja, ki so sposobni ostvariti dela, da svet strmi nad njimi. Mogli bi navesti čudovite primere iz vrst skromnih kmečkih in delavskih mater, skritih redovnic, duhovnikov, zdravnikov in pripadnikov vseh stanov, ki prav v upanju na večnost črpajo moči in pobude, da morejo iz svojega zemeljskega življenja ostvarjati umetnino, ki vzbuja občudovanje in spoštovanje vseh. VEČNOSTNI VIDIK je tista skrita VELESILA ŽIVLJENJA, ki nam ohranja ravnodušnost ter nam vliiva pogum v najbolj tragičnih okoliščinah.

Vera v življenje onstran groba torej nikakor ne zmanjšuje vrednosti zemeljskega

obstanke, TEMVEČ MU ŠELE DA JE PRAVO SLIKO, POPOLNO VREDNOST IN POLEN SMISEL.

Človek, ki zre večnost pred seboj, se ne bo drznil živeti „tja v dan“, temveč bo v njegovem srcu dozorel trden sklep: „MOJE ŽIVLJENJE SE MORA SPLAČATI!

+

Da se življenje mora splačati, trdijo tudi otroci tega sveta, toda v nekem drugem smislu: „Človek živi samo enkrat“, pravijo, „torej uživajmo življenje! S smrtjo je vsega konec! Nobenega onstranstva ni, nobenega svidenja! Zato si napravimo ŽIVLJENJE že tukaj!“

Vprašajmo se trezno, ali je tak pogled na življenje človeka vreden? Ali to človeka ne ponižuje na tisto stopnjo živih bitij, ki se samo v tem ločijo od brezumnih živali, ker ne jedo, da bi živela, temveč žive, da jedo in uživajo?

Zares! To ne more biti smisel človeka vrednega življenja!

Kajti potem bi mi bili bednejši od živali in nesrečnejši od mrtvih kamnov. Ti namreč ničesar ne vedo o hrepenenju po sreči in življenju. V naših prsih pa bije srce, ki se ne pusti omamiti z uživanjem in veseljem tega sveta, temveč zahteva mnogo več, **TEŽI PO VEČNOSTI.**

Lakoto želodca moremo potolažiti s kosom kruha; želje človeškega srca po sreči pa ne morejo zadostiti vsi zakladi sveta. Biti mora tedaj neko drugo življenje, kjer hrepenenje po sreči brez konca in brez nepopolnosti slednjič dobi svoje zadoščenje.

+

Kvišku srca, bratje in sestre!

Naj nas ne plaši smrt, ki se nam roga iz grobov.

Ne na smrt, na življenje moramo misliti!

Pomnimo pa, da drevo obstane, kamor pade!

KAM BO PADLO DREVO NAŠEGA ŽIVLJENJA?

Usodna odločitev!

Najusodnejša, kar si jih sploh misliti moremo!

Vsako tveganje je tu zločin.

Zato pa, bratje, delajmo „dokler je dan; pride noč, v kateri nihče ne more delati.“ (Jan 9, 4).

Hodimo skozi ta svet v luči večnosti! Le tako bomo mogli postati pravi **UMETNIKI ŽIVLJENJA** in z božjo pomočjo doseči, da se nam bo kratko bivanje na zemlji v resnici **SPLAČALO** ter nam bo smrt pomenila samo še prekrasno jutranjo zarjo večne blaženosti.

Kvišku srca!

V-ko.

✱

Minilo je toplo poletje in nastopila je hladna jesen. Listje na drevju je spremenilo svojo barvo in začelo odpadati. Tudi cvetice po travnikih in vrtovih so usahnile. Zacvetelo bo kmalu cvetje krizanteme — žalost in solze ob grobovih sorodnikov, prijateljev in znancev.

Da, mine pomlad, poletje, jesen in tudi zima! Toda ob svojem času se ti letni časi zopet povrnejo. Tisti pa, ki so odšli pred nami v večnost, se več sem ne vrnejo.

Ko stojimo pri odprtem grobu, v katerega polgajo krsto, prihaja iz zemlje glas: Nikdar več!

Nekoč bodo stali ljudje ob našem grobu. Tudi njim bo takrat zvenel glas: Nikdar več! Nikdar več ne pride nazaj!

Minka Zupančič, Francija

Morda nezavest?

Kaj človek sreča danes vseh različnih ver! Zadnjič je prišla k meni spet neka taka oznanjevalka. Mislila sem, da je spet katera od Jehovih prič, pa ni bila. Pripadala je drugi, podobni protestantski ločini, ki se imenujejo „adventisti sedmega dne“. Njih početnica je gospa Ellen White, roj. Harmon. Kmalu po poroki je ta žena baje videla Kristusa, ki ji kaže 10 božjih zapovedi na kamnitih ploščah. Zapoved „Posvečuj Gospodov dan“ je bila posebej ožarjena. Gospa sama je priznala, da je bila v mladosti hudo poškodovana v glavo in da jo od tedaj napadata omedlevica in padavica. Tudi vsa njena „razodetja“ so nastala vedno po omedlevici. Vsaj dva zdravnika sta dokaz za to, da so njeni nauki bolestrnega izvora, ne pa božjega.

Ko je bila zadnjič ona svojevrstna oznanjevalka pri meni, je rekla, da sveto pismo

uči, da po smrti duša ostane v neki nezavesti. Torej, da nič ne ve, tudi nič ne trpi.

„Ne boš,” sem dejala. „Kako pa bereš sveto pismo? To lahko drugim praviš, ne pa meni. Človek si ne sme kar nekaj izmišljati po svoji mili volji, kako nekako bo po smrti. Mi nič ne vemo sami s svojo pametjo. Tukaj se ve le to, kar je Bog razodel!”

Šla sem iskat Evangelije. Še dobro, da sem jih kmalu našla. Priznati moram, da je nas katoličane lahko sram, ker nas taki prekašajo običajno s tem, da velikokrat berejo besedo božjo. Pokazala sem ji tisto priliko o bogatinu in ubogem Lazarju, ki jo pri naša Luka 16, 24.

„Poglejte, kaj pravi sveto pismo: bogatin je umrl in je bil silno žejen. Prosil je pomoči. Spomnil se je ubogega Lazarja, ki je bil ob njegovih vratih, ko se je on ob polni mizi gostil.”

Oznanjevalka ni bila pripravljena na tako hiter odgovor in je začela zavijati nekam drugam in govoriti o prerokih stare zaveze in potem je začela brati iz svojega svetega pisma. Videla je brž, da nisem prinesla stare zaveze, da imam samo novo. Zato je hotela zapeljati razgovor na staro zavezo, češ, da o njej laže govori.

Videla sem, da ji ne gre za RESNICO, ampak da bi jaz začela verjeti tisto, kar ona uči. Pa sem se vrnila na priliko o Lazarju in bogatinu:

„Ostaniva najprej pri tej priliki! Vi oznanjate, da je duša po smrti v nezavesti. Kako to, da se je bogatin spominjal, kaj je v življenju delal, če je bil v nezavesti? Kako to, da je prosil, da je bil žejen? Človek, ki je v nezavesti, ni žejen in ne prosi. Zgleda, kot da je mrtev in mrtev ni.”

Oznanjevalka je videla, da po tej poti ne bo mogla naprej, in se ji je začelo muditi. Vprašala je, če bom vzela njen list in v kakšnih jezikih najlaže berem. Ko je videla, da tudi njene literature ne bom vzela, je rekla, da bo prišla drugič z nekim učnim človekom, in je odšla.

Zvečer sem iskala po evangelijih še drugih mest, s katerimi bi lahko oznanjevalki povedala, da nima prav. Našla sem lepo mesto v Pavlovem pismu Filipljanom (Flp, 1, 23): „Pričakujem in upam, da ne bom v ničemer osramočen, ampak bo tudi zdaj ka-

kor vselej, z vso srčnostjo Kristus poveličan v mojem telesu, bodisi z življenjem, bodisi s smrtjo. Zakaj življenje je meni Kristus in smrt dobiček... Željo imam biti razvezan in biti s Kristusom, zakaj to je mnogo boljše; a v telesu ostati je potrebnejše zaradi vas.” — Pavel govori zelo globoko. Pravi, da bi najrajši že umrl in bil tako pri Kristusu. Seveda pa je za vernike boljše, da je še v telesu zaenkrat...

Če bi bila smrt padec duše v nezavest, potem so te Pavlove besede nesmisel. Kdor se ničesar ne zaveda, ni srečen, ker ničesar ne občuti, ničesar ne ve. A Pavel uči, da bo po smrti srečen s Kristusom, torej ne bo nezavesten. — Podobno je bila obljuba Jezusa na križu desnemu razbojniku: „Še danes boš z menoj v raj!” (Lk 23, 43) obljuba *zavestne sreče*. T.

OGNJIŠČE *Ljubezni*

Danes, ko je družinsko življenje v nevarnosti zaradi zlorab in skrunjenja zakonske zvestobe, je treba poudarjati svetost v domačih hišah in za družinskimi zidovi.

V Ameriki je zadnjič tri in pol milijona ljudi gledalo v televiziji predstavo, ki je na zanimiv način kazala, da zakonska zveza ni kar tako neki dogovor dveh src, ampak da je od Boga ustanovljeni zakrament, ki pomaga dvema srcema postati srečna in bliže Bogu.

V nagovorih novoporočencev je sedanji papež poudaril, da ne le da moreš živeti v svetu in postati svet, ampak da morejo tudi očetje in matere z vsakdanjim življenjem doseči z božjo pomočjo tudi najvišjo svetost.

Milost, ki jo zakonca pri poroki pred oltarjem prejmeta, ni pomnožitev dejanskih posvečujočih milosti, ampak je kakor neizčrpen kapital, ki ga jima da Bog na razpolago, „da moreta pozneje v življenju zjemati nadnaravno moč, ki jima je potrebna, da izpolnita zvesto, sveto vztrajno do smrti vsak svoje dolžnosti.” Tam dobita pravico do posebnih pomoči v življenju, ki jih bosta potrebovala.

Bog je navdihoval Ani Mariji, ženi Do-

minika Taigi, ono sladko potrpljenje, ki je ublažilo moža, ko se je pozno zvečer utrujen vračal s svojega dela. Čakala ga je do polnoči in še dalj; mu odprla takoj, ko je zaslišala dogovorjen žvižg moža, mu pogrela skodelico juhe ter mu bila na uslugo. Brez te pripravljenosti in uslužnosti bi vznemirila občutljivost svojega moža, ki je bil sposoben napraviti vihar brez primere v družini.

Drug primer družinske svetosti je Monika, mati sv. Avguština. Patricij, ženin, ki so ji ga izbrali starši, je bil pogan, strasten značaj, ki je za prazen nič divje in krivično nastopil proti mirni in dobri Moniki. Ona je molčala in z nespremenljivo potrpežljivostjo čakala, da se umiri, da mu razloži, zakaj je v tej okoliščini tako ravnala. Molk

in milina, potrpežljivost in ljubkost so zmagale nad uporno naravo pogana Patricija, ki je končno sprejel tudi krščansko vero, vero svoje žene.

Bivši voditelj italijanske katoliške mladine Caretto je imenoval družino „mala cerkva“, potem ko je bil gost v družini svojega prijatelja, kjer je videl mir, razumevanje, svetost med možem in ženo in tremi otroki, s katerimi je Bog blagoslovil skupnost njegovega prijatelja.

Da, očetje in matere morajo danes stremeti za svetostjo, pa bodo njih otroci postali svete korenine, ki bodo sveti temelji sknivnostnega Telesa Kristusovega, ki je Cerkev božja. Tako bo sedanji rod rešen propada, ki mu grozi.

I. A.

O B I Z S E L J E N S K I N E D E L J I

Marsikaj se da storiti!

(Misli ob izseljenski nedelji)

Čudna je pot naroda slovenskega! Že tam izza konca prejšnjega stoletja val za valom naših ljudi odhaja z domače grude v tujino, kjer več ali manj ostane in se udomači in utopi v tujem valovju. Dvignil se je val in odšel proti Westfaliji. V Ameriki so odkrili zlato, in šli so naši fantje sreče iskat. Vojna 1914–18. leta je to sicer ustavila, a ne zavrla. Leta krize v Jugoslaviji so spet pognala nov val v novonastajajoče rudnike v Holandiji in Belgiji. Zle sile vojne so naše ljudi ustavile, jih premešale in razmešale. Tedaj se je dvignil nov val, val beguncev, ki so si hoteli rešiti življenje pred divjaštvom. Ta val se je razlil na vse strani in polagoma minil. Zdaj pa smo priča zadnje mesece novim pljuskom. Stojimo na začetku novega izseljenskega vala: doma ni življenja, kot si ga želijo mlade roke in mlado srce. Pa si pomagajo v svet, kakor vedo in znajo, neznanokam.

Razmišljajoč bridkosti in težave te naše krvi, odhajajoče v tujino, so mnogi naši ljudje prišli do prepričanja, da je treba za na-

še izseljenstvo kaj storiti. Zato se je 1. 1908. ustanovila takoimenovana RAFAELOVA DRUŽBA. Drugo leto bo torej 50 let od takrat. Ta Družba sv. Rafaela v varstvo in pomoč slovenskemu človeku v tujini je v teku svojega obstoja naredila veliko dobrega. Začela je iz nič in ob nerazumevanju. Da so šli za našimi ljudmi domači duhovniki, domači učitelji, da so se navezali stiki med izseljenci samimi in njihovimi društvi, to je njena zasluga. Utirala je pot misli za skupni izseljenski dom v Ljubljani in do Izseljenske zbornice v matični domovini.

*

Problem četrtnine našega naroda, ki je na tujem, je velik in resen. Zato ga je treba resno študirati. Kdor vrši delo za izseljenca samo zato, da si na ta način pridobiva dolarjev in drugih deviz, ta zlorablja to delo. Vabiti domov, nato reči: Pojdi in spet prinesi denar, da mi ga boš dal! — to ni služba narodu. To je trgovina.

Zdaj, ko je prišla spet IZSELJENSKA nedelja, ko mnogi narodi mislijo na svoje v tujini, je prav, če pribijemo to resnico: Delo za narod je sveta zadeva in je ne sme nihče izkoriščati.

Slika na levi: škof dr. Gregorij Rožman pri rojakih v Sallauminés v severni Franciji (17. junija 1957). — Slika spodaj: Domač razgovor med rojaki in g. škofom v Loiret v Franciji (10. junija 1957).

Ob tej nedelji je pa tudi prilika, da izseljenci naredimo vprašanje vsak zase. Ali smo v zadnjih letih storili svojo dolžnost do naroda, s katerim vred hodimo po tujimi? Zlasti izobraženci naj se vprašajo: Koliko smo naredili, da se naš živelj v tujini ohrani, opomore in njegov položaj izboljša? Seveda noben izseljenec ne more biti izvzet od tega izpraševanja vesti: Marsikje bi lahko ustanovili slovensko društvo! Marsikdo bi lahko še prišel k slovenskim prireditvam, na slovenska romanja in k slovenskim službam božjim. Treba je preiti k splošni mobilizaciji vseslovenskega življa v tujini. *Vsi se moramo zbrati, povezati in si drug drugemu pomagati.* Vsak naj začne pri sebi in v svoji okolici.

Podpreti je treba delo maloštevilnih izseljenskih duhovnikov, ki so med nami. Marsikatero dekle, marsikateri fant bi lahko mnogo pomagal. Je treba čakati, da on prihaja prosit? Ponuditi se mu je treba in pokazati, da bo svet začudeno gledal: „Glejte! Kako si znajo pomagati! Kako drže skupaj!“ Omenimo zgled poljskega naroda. Pri

njegovem izseljenstvu imajo levji delež ženske! Poljska ženska, ta drži vse pokonci! Tujec se poroči s Poljakinjo: vse otroke nauči govoriti poljski in z njimi govori samo poljsko! Poljske ženske organizacije: kakšna moč! Draga moja Slovenka! Lepe lastnosti imaš tudi ti! Toda biti moraš bolj odločna, bolj narodno zavedna, bolj odločno verna. Pred očmi mi je naša žena, ki je naredila ogromno dobrega v svoji družini in pa tudi drugim. Vsak teden je čitala slovenski časnik. Mohorjeve knjige je vse prebrala. Živino je doma redila, poleg vsega dela, ki ga ima žena delavca. Ob nje-

ni smrti je vzkliknil tuji župnik: Ta žena je bila zares krščanska žena!

Večkrat prav malo mislimo. Pridemo v družbo in začnemo piti. Najprej iz žeje. Nato iz zabave. Nato iz časti: če je oni plačal, moram tudi jaz. Koliko koristnega pa bi naredil tisti, ki bi rekel: Vi ste dali za vino, jaz pa bom dal za naš izseljenski list! Denarja za gostilničarje bogateli ni škoda. Naš izseljenski list, ki nima nobenih darov in fondov, naj od zraka živi! Kdaj bomo dobili prvega rojaka, o katerem bomo čuli, da je v oporoki zapustil, recimo 100.000 francoskih frankov za izseljenski list? Ali ne bi bilo lepo, če bi v „Naši luči“ brali: Namesto cvetja na grob prijatelju N. N. smo zbrali znanci 1000 belg. frankov za naš izseljenski list. Cvetje se vidi navadno le par ur. Nato se pusti, da zgine na gro-

Zastopnica slovenskih mater iz vzhodne Francije pozdravlja g. škofa v Habsterdicku (30. VI. t. l.)

bu. V listu pa bi dar ostal skorajda za večne čase. Prav gotovo bi tudi čast ljudi prišla do svojega: saj bi bralo o tem več ljudi kot videlo venec pri pogrebu.

Oh, saj nismo tako slabi! Le nerodni smo! „Zrajtamo“ se ne!

*

Nekaj misli sem napisal, ko je pred nami letošnja izseljenska nedelja. Ne sme iti mimo nas, ne da bi obrodila kaj sadov. Dvigne naj naša srca! Združi naj nas in povede k novemu, složnemu, odločnemu delu za slovensko skupnost v tujini!

T.

Sen o vrnitvi

*Ko boš, tujina, uso mi kri izpila,
ko neizgovorjena bo beseda
prišla kot ogenj mi na ustna bleda,
bo davna želja domu me vrnila.*

*Na srce dal prsti bom kot zdravila,
sprejel me vase bo pozdrav sosedu,
spoznala na planini me bo čreda
in v duši bo zaplala nova sila.*

*Okusil spet bom sok planinskih trav,
— spomini nanj skelijo kakor rane,
ki jih zastrupil dolgih cest je prah.*

*Domači kraj, kako mi spet boš drag!
Kako bom ljubil gore razkopane,
dokler ne bom nad njimi tih zaspal.*

France Balantič

Še vedno pred očmi . . .

Za letošnjo izseljensko nedeljo se znova oziramo na največji letošnji dogodek med rojaki in rojakinjami po Zapadni Evropi. To je bil obisk gospoda škofa dr. Rožmana. Kaj takega se še ni zgodilo med našimi izseljenci in čim bolj odhajajo tisti tedni v daljavo, tem rajši se spomnimo nanje. Gotovo nikdar prej nismo imeli prilike govoriti s slovenskim, še manj seveda s kakšnim drugim škofom v tako domačem tonu in o katerih koli zadevah. Nekdo je rekel, da ga je „poslušal kot očeta in kot da bi bile njegove besede kruh“. „Mene je še posebno presenetila živahnost našega škofa, bistrina njegovega duha, ostrina opazovanja, hitrost razsojanja in kljub letom, hvala Bogu, še izredna telesna vzdržljivost in gibčnost“. Tako piše zdaj o njem drugi rojak.

G. škof sam je tudi doživel marsikaj med nami. Ko je vstopil mimogrede pozdravit neko slovensko družino, ga je gospa presenetila z vprašanjem, če mu sme povedati pozdrav. In nato mu je deklamirala prav tisto pesem, s katero je kot mlada deklica *Moženič Roža* 1911. leta pozdravila tržaškega škofa. Tako se je gласil pozdrav:

„Pozdravljen, višji naš pastir!
Prinesi blagoslov in mir.
Ne prosimo zlata, srebra
in ne bogastva tega sveta.
Pač prosimo, da bi ta dan
po Tvojih rokah bil poslan
obilen blagoslov z neba
in božji mir nam vsem srca.
Da vsi kot vrli bi kristjani
nekdaj pri Bogu bili zbrani!
Zato pozdravljen, višji naš pastir!
Prinesi blagoslov in mir!
A v znak hvaležnosti srca —
podajamo Ti šopek ta . . .”

Prezvišeni pri enem od naših bolnikov

„Vi boste pa veliko sveta videli!” mu je rekel neki rojak. „Več, kot si želim,” mu je odgovoril gospod škof. Prav je povedal. Če je človek vedno na potovanju, tudi ni prijetno. Še naš pregovor pravi: Ljubo doma, kdor ga ima.

V tej številki našega izseljenskega lista je objavljenih spet nekaj fotografij iz časa obiska. Zanimive bi bile tudi še nekatere, pa niso zadosti dobro izpadle. Sicer pa imajo rojaki tudi sami med seboj veliko lepih fotografij za spomin.

To niso malenkosti!

V „Rodni grudi” (sept. 1957, str. 185) sem čital govor Toma Brejca izseljencem. Pri stavku „Pripeljite s seboj tudi svoje otroke, mnogo mnogo mladine” sem se zopet spomnil na, reči smem, žalosten dogodek, ki sem ga lani doživel v Jugoslaviji.

Star sem 32 let, zaveden Slovenec, rojen na štajerskem. V svojem tretjem letu sem odšel s starši na Nizozemsko. Vsa leta sem jaz kakor tudi moji starši radi zahajali med Slovence. Že več kot 10 let sem član tukajšnjih slov. kulturnih društev. Moja žena je tudi Slovenka. Rodila se je na Nizozemskem, pa je več let učila tukajšnje slovenske otroke slovensko peti in govoriti. Torej: sva Slovenca.

Ko sva se lani prvič, vsa navdušena pripeljala v domovino in si tam ogledovala rojstne kraje najinih staršev, naše gore, planine, jezera, kraje, ki jih ni lepših po vsem svetu, sva bila srečna.

Peljala sva se dalje v širšo domovino in videla lepote Jadranskega morja, Reko, Opatijo itd. Na Reki sem šel k „Putniku”, hoteč vprašati, ob kateri uri pelje ladja v Moščeničko Drago. Z uslužbenko Putnika sem začel naslednji razgovor: „Razumete slo-

vensko?” Rezko je odgovorila: „Ne!” Nato sem dejal: „Sprechen Sie Deutsch?” Nekoliko prijazneje je rekla: „Ja.” Nato sva se razgovarjala v nemščini. Žalostno je, da se v današnji Jugoslaviji, ki je polna grobov, ruševin in pogorišč, ki nas spominjajo na nemško okupacijo, po nekaterih takih ustanovah rajši govori v jeziku onih, ki so nam prizadejali toliko gorja, kakor pa v jeziku, ki bi moral biti vsaj na drugem mestu v Jugoslaviji.

S sklonjeno glavo sem zapustil informacijsko pisarno Putnika in z jezimi koraki odšel proti pristanišču. Bil sem razočaran: ta dogodek je bil zame, ki sem rastel v mrzli tujini, kjer so me starši z velikim trudem naučili slovenščine, kakor bratova klobuta. Morda se bo temu kdo v domovini, ki bo bral te vrstice, smejal, češ: to so malenkosti! Toda naj ponovno z vso resnostjo pribijem: Za nas, ki rastemo v tujini, to niso malenkosti in to ni res! Vse, kar zadeva domovino, so za nas svetinje.

Mi v tujini, stari in mladi, se moramo truditi, da se naučimo in učimo svoje otroke slovenskega jezika. Jaz še razumem, da ta ali oni Srb ali Hrvat ne razume ali noče razumeti slovenski. Toda bojim se, da si bodo otroci, „mnogo, mnogo otrok”, ki naj bi jih pripeljali v domovino, ob sličnih dogodkih razočarani mislili oz. rekli: „Čemu naj se učim slovenščine, če lahko potujem in se razumem v Jugoslaviji laže z nemščino kot s svojim materinskim jezikom?”

*

Pa takšni dogodki niso redke cvetlice samo v domovini, temveč najdemo kaj takšnega tudi pri onih, ki v tujini domovino predstavljajo oziroma zastopajo. Še eden, morda smešen, a resničen in žalosten dogodek:

Neka žena je pisala našemu konzulatu slovensko pismo, v katerem vprašuje, kako bi mogla prodati

Del Slovencev in Hrvatov po škofovi službi božji v Seraingu v Belgiji (7. julija t. l.)

v domovini svoj les ali gozd. Pismo je dobila naj s pripombo, naj ga prestavi v nizozemščino, ker ga ne razumejo.

Mogel bi še pisati o raznih „kosah, uših, bojah, stasih itd.“, ki jih moramo brati na „upitnikih za registracijo“. Ali res ne zmorejo tudi slovenskih

vprašalnih pol, ko se drugače toliko denarja razsipa? Pa pustim to v razmišljanje rojakom, ki bodo sami s pametjo dognali, da naš narod nima še vseh pravic v Jugoslaviji, kjer na železniških postajah in poštinih žigih v slovenskih krajih še vedno vidiš cirilico oziroma nepoznane „buchstabe“. V Belgiji so

Častna četa naših rudarjev v uniformah in z našimi društvenimi zastavami med škofovo pridigo v Heerlenu na Nizozemskem (14. julija t. l.)

Škot dr. Rožman
govori na
akademiji po
zlatomašnem
slavju v
Kevelaerju
na Nemškem
(21. julija t. l.)

v tem pogledu bolj napredni: prej so res pisali povsod v nizozemščini in francoščini. Zdaj pa pišejo v vsakem kraju le po njihovo, ker samo tako se čutijo, da so sami svoji gospodarji. Zakaj ne bi tudi po slovenskih krajih tako, da bi lahko rekli: tu je naš narod svoj gospod. Drugi pa naj bodo gospodarji v svojih krajih.

Gospodje, ki nas učé zvestobe domovini, naj se pobrigajo tudi za take reči, da ne bo to, kar učijo, bob v steno!

Slovenec iz Nizozemske

Pesnik Ivan Zorman — umrl

Dne 4. avgusta t. l. je umrl v Clevelandu v Ameriji slovenski izseljenski pesnik, skladatelj in pevovodja Ivan ZORMAN. Rodil se je v Šmarju pri Ljubljani in je kot otrok prišel z očetom v Ameriko, kjer je dovršil gimnazijo in visoke študije ter se končno posvetil glasbi.

Koledar Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto objavlja v njegov spomin lep članek. Tam boste lahko brali kaj več o njem.

KANALSKA DOLINA

Vlak se oddaljuje od tržaške obale, seka gmajne, pozdravlja kmečke hiše, polja in trte. Tam blizu je meja, a niti besede, niti pesmi ni čuti; prekril jo je enakomerni ropot vlaka in njegov pisk na ovinku. Potem hitimo skozi Gorico — od daleč se nasmejejo Brda in že zavije železna cesta v furlansko ravnino. Sprevodnik kliče imena postaj: Videm, Krmin, Humin... V srcu se nekaj zgane: to so bili nekoč mejniki slovenskih naselij!

Kje so naše meje...!?

V Kanalski dolini spet zasije sonce. Takoj za Naburgetom nam pomaha vasiča

Ukve v pozdrav, na desno počiva za gričem skrita Ovčja vas. Potem se prešerno nasmehnejo Zabnice, nato se svet dvigne in proži dlan, da vzkipe ponosnejše hiše na njej — to je Trbiž. Takoj pa se cesta spusti navzdol, pozdravi nas od daleč Rajbeljsko jezero in cesta hiti do Fužin in še do Belopeških jezer.

Vsa nebogljena je ta dolina. Stražijo jo vrhovi: Mangart, Lovci, Ojstrnik... a so le nemi opazovalci vasi in ljudi pod seboj. Le včasih, ko je bilo tam spodaj silno hudo, se je zdelo, da gorski orjaki sočustvujejo z dolino, ko je veter zavijal grozečo pesem in pokrival s snegom naselja in zemljo, da bi

Marija Višarska in božjepotna cerkev

je nihče ne spoznal in mogel do njenega srca.

Potem je spet posijalo sonce in tujci so zasadili poželjive oči v dolino. Toda slovenski ljudje so zagrebli svoje roke v zemljo in v gozd in planino. Kdor jih hoče odtrgati od te zemlje, odtrga roke in noge, da njihovo srce otrpne.

In res so izhiral vsi, ki jih je zadnja vojna nasilno vrgla drugam, čeprav na večje grunte in večje udobje. Kanalska dolina pa je dobila marsikje nove gospodarje, da je vas čez noč spremenila lice in je nisi mogel več spoznati.

Zdaj so naši domovi tam tihi in plahi. Lepi so in jih že od zunaj ločiš od tujih: okoli hiš ne rastejo koprive, okna niso mrka in zaprta. Slovenski domovi imajo vrt okoli hiše in rože na njem. Skozi odprta okna sveti sonce v izbo, po zidu in čez balkon pa se sklanjajo veliki rdeči nageljni. Beli zidovi so okus gospodarja, milina in duh izbe in kuhinje pa odsev matere — gospodinje.

Če čutiš z njimi, s temi našimi ljudmi, si dobrodošel ob vsaki uri in ob vsakem letnem času. Potem lahkoliš zgodbo, dolgo

in trdo, zgodbo o tej dolini in o zgodovini teh majhnih, neznatnih vasi. Majhnih vasi, a dobrih ljudi! Tako sami so s svojo usodo, s svojo bolečino in skrbjo. Davno so že razočarani zgubili upanje, da se kdo močnejši zanima zanje. Zdaj vedo, da so sami in da bodo imeli samo to, kar si bodo sami pridobili in kar bodo sami z lastnimi močmi ohranili.

Samo nekaj je v dolini ljudi, ki so pogledali v svet, pa se potem vrnili. Razgledani so ostali zvesti izročilu očetov in zemlji, vrnili so se med svoje ter z nasvetom in pogumom lajšajo skrbi pod skromnimi strehami.

*

Tudi v Kanalsko dolino je Bog vrgel tedaj prgišče lepote, ko jo je imel še zelo veliko. Tedaj so zaživel tisti bistri potočki, zašumele bele breze, kot odmev z drugega konca Slovenije — iz Bele krajine; zrastle so gorski grebeni na obeh straneh, tako da so le s težavo speljali poti iz velikega sveta do sem. Jezera so zašumela ob vznožju gora, ozke soteske so si zgovorile prostor, da so kot skrivne poti v neznanu. Taka je Zajzera ali pa ... In tiste čudovite planine so padle iz božje roke! Temne smreke in zelena, naravnost nežna trava, studenčnica sredi gozda ...

In poleg vsega so dobili naši rojaki tam kot zavetje pred nesrečo in kot tolažbo v trpljenju — Svete Višarje. Bog je poslal svojo lastno Mater na vrh planine, da bi se k Njej v stiski in veselju zatekali. In ko se kmet za trenutek ustavi na njivi, da bi si otrl potno čelo, se ozre na Sv. Višarje. Ali, ko gozdar ali oglar končata svoje dnevno delo, razgrneta veje dreves in pogled jima lahko doseže svetišče na gori. Tudi popotnik, ki je zgrešil smer, nekaj časa tava, a ko pogled najde višarsko cerkev, se spet znajde.

Na Sv. Višarje romamo vsi Slovenci. In tam smo z rojaki z višarskih podnožij zares in najbolj eno: narod v božjem naročju.

Jože Peterlin (Vera in dom")

Kneževič Hotimir — ob odhodu v tujino — svojemu dedu:

»SLOVENEK JAZ OSTANEM V VEKE, DEDEK!«

Dr. M. Turnšek, »Država med gorami«.

ZLATI JUBILEJ KRONANJA NA BEZJAH

1. septembra je minilo 50 let, odkar je škof Jeglič položil na milostno podobo Marije Pomagaj zlato krono nad glavo. To je pomenilo, da si je slovenski narod izvolil za svojo edino kraljico Marijo, nebeško Mater.

Ob tej obletnici je Marija omehčala srca oblasti, da so dovolile in da niso oteževale veličastne proslave, ki se je na predvečer in na 1. septembra izvršila na Brezjah. Prišlo je iz vseh krajev Slovenije okoli 25.000 ljudi in je tako smatrati to slavlje za največjo manifestacijo vere po vojni. Okoli 8000 ljudi je bilo v nočni procesiji. Drugi dan je bila sveta maša na prostem, kjer pa zaradi pomanjkanja zvočnikov večina ni slišala škofove pridige in so zato ljudje kar naprej peli pesem za pesmijo Mariji v čast. Pet škofov in 50 duhovnikov in bogoslovcev je bilo navzočih. Tudi potrkavati so smeli in svetišče je bilo vse ovenčano znotraj in zunaj. Iz dveh bližnjih dekanij so se zbrale tudi vse zastave Marijinih družb, ki so pred vojno po naših krajih tako cvetele.

Kako je čudno, da o tako velikem slavlju ni pisal noben časopis v domovini, ko drugače poročajo o vsakem majhnem sestanku!

Kako je čudno, da še vedno ne pustijo natisniti katekizma, da bi se iz njega lahko otroci učili, in po šolah preganjajo še tiste skromne zapiske, ki si jih otroci sami zapišejo v cerkvi!

V Grosupljem so odprli nov športni stadion. — V Virmašah pri Škofji Loki je 21-letni Janez Grohar iz Vincarij zaklal 33-letnega Al. Svoljšaka, ker se je preveč navezal na Svoljšakovo ženo. — V zdravilišču Slatina Radenci je bilo za časa letošnje sezone po 300 gostov na dan. — V Ptujju polagajo cevi za mestni vodovod. — Pri Žirovnici na Gorenjskem je lokomotiva trčila v tovorni vlak, k sreči brez človeških žrtev. — Planinska zveza je odkrila v Trenti spominsko ploščo zaslužnim gorskim vodnikom Jožetu Komacu, Andreju Komacu, Antonu Kravnji, Ivanu Bregintu in Antonu Tožbarju. — V začetku oktobra je zapadel prvi sneg okoli Kranja.

V Kanalu ob Soči so sredi trga postavili spomenik Valentinu Staniču, ki je ustanovil gluhonemnico v Gorici in med prvimi prišel na vrh Triglava. Po njem se že dolgo časa imenuje ena od koč pod Triglavom. Bil je velik prosvetni buditelj goriških Slovencev. — V Celju gradijo 600 stanovanj.

Šestdesetletnica dr. M. Kreka

V Washingtonu v Ameriki je dočakal 60 let življenja bivši minister dr. Miha KREK, ki je s svojo tiho delavnostjo pomagal že neštevilnim slovenskim izseljencem. Po smrti dr. Kulovca je postal voditelj Slov. ljudske stranke in je danes predsednik odbora vseh slovenskih demokratičnih strank. Ob tem lepem jubileju mu Slovenci na tujem kličemo: Še na mnoga leta!

Med našimi izseljenci

ANGLIJA

„Slovenci na Angleškem“, mala knjižica, ki govori o življenju izseljencev na Angleškem, je zbudila povsod veliko zanimanje. Naročite jo pri Slovenski pisarni, 62. Offley Rd, London S. W. 9. —

Krsti: Rozalinda Ana Čajnshek je bila krščena 28. julija pri Sv. Patriciju, Rochdale. — Istega dne v Leedsu pri Sv. Avguštinu Ronald Lampe. — In pri Sv. Petru v Leicesteru 22. septembra Kim Luise Kremžar. — Čestitamo!

Poroki: V romarski cerkvi Birkenstein

pri Monakovem v Nemčiji sta se poročila 17. VI. Ruth Göckeritz in I. Kobal iz Londona. — Pravtako v Nemčiji, pa v cerkvi Srca Jezusovega v Bremerhavnu sta si obljubila zvestobo Kathrin de Boer in Mihael Peršin iz Londona. — Mnogo sreče!

Romanje v Lurd: Dosedaj se je za romanje v Lurd za 15. junij 1958 priglasilo le 8 oseb. Zato se bomo priključili skupini, ki takrat roma tja.

London: Na prvo nedeljo v novembru bo v kapeli Y. C. W. ob 11. dopoldne sv. maša za pokojne; potem pa ob 5. popoldan govor in molitve za pokojne. — Za december bo pa vse objavljeno v prilogi lista.

Mohorjevke: Tudi letos bo Družba sv. Mohorja v Celovcu izdala vrsto lepih in zanimivih knjig. Vse dosedanje naročnike vabimo, da takoj obnove naročnino, prav tako pa tudi nove. Naj ne bo na Angleškem slovenske družine brez knjig Družbe sv. Mohorja!

„Mladika“: V Trstu je začela izhajati „Mladika“, literarno-družinska revija. Kdor jo želi naročiti ali prejeti na ogled, naj se javi na Slovensko pisarno v Londonu. —

AVSTRIJA

ASTEN. — V skromnosti sredi najožjih prijateljev v preprosti kapeli v baraki našega taborišča je daroval č. g. dr. *Ferdinand Kolednik* svojo srebrno mašo. Iz srca smo se veselili z njim verniki tega taborišča in prosili, da bi „srebro“ postalo „zlato“.

Prilagamo fotografijo. Veste, fotograf je „pritisnil“ gospoda I. spetembra že po 12. uri. Ta dan je bil že od šestih zjutraj v spovednici. Ob osmih je maševal in pridigal nam Slovencem, ob 9. uri isto Hrvatom, ob 11. uri tudi oboje za „Volksdeutsche“, nato je imel pet porok, nakar smo ujeli gospo-

da in njegove ministrante na ploščo. Vse oblekice ministrantov so narejene iz ponošenega blaga. Delo je oskrbel g. dr. Kolednik. G. jubilantu čestitamo iz srca! — Anton Zore, organist; pevski zbor: Zorjan Regina, Kozjan Franc, Kovač Marijan, Žalih Kazimir, Goros Franc, Čeducar Marija, Pučko Marija, Časl Anton, Remic Anton (ponekod podpisi nejasni!).

BELGIJA

CHARLEROI — MONS

Gripa je tudi marsikaterega našega rojaka položila v posteljo, tako v okolici Charleroi kot v Borinaži. Hvala Bogu, hujših primerov ni bilo. — Mlinaričeva gospa iz Chatelineau je prestala operacijo na nogi. — Še vedno sta v bolnici za živčno bolne rojaka Ciril Gruden v Tienen in Ivan Lauš v Tournai.

V mesecu avgustu je zapustil v Montignies-sur-Sambre ta svet 44-letni upokojeni rudar *Rudolf Kačič*. Naj počiva v miru!

6. oktobra je lepa skupina rojakov iz Borinaže obiskala hrvatske sestre v Audregnies in v kapeli njihovega doma za stare ljudi opravila pete litanije v čast Rožnovenske Matere božje.

V Péronnes-lez-Binche sta si obljubila zvestobo v cerkvi sv. Barbare rojaka Jakob Gorjanec in Jožica Rajmer. Obilo sreče!

Srebrnomašnik dr. Ferdinand Kolednik med svojimi ministranti.

Na katoliški univerzi v Louvainu je dovršil študije agronomije g. *Lado Batistič*, rojak iz Postojne. Njegova pot na univerzo je vodila skozi taborišča in rudnik v Zwartbergu. Zato se toliko bolj veselimo, da so njegovi naporu kronani z uspehom. Živio!

Učiteljske študije je uspešno dovršila gdč. *Anica Kos* iz Leuta. V Eisdenu je nastopila svoje prvo službeno mesto. Čestitamo novi učiteljici in njenim staršem! —

Vdova ga. Terezija Požin in sin Viktor se zahvaljujeta vsem, ki so ob nenadni smrti soproga in očeta g. Mihaela njima stali ob strani. —

K službi božji, ki se vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu vrši pri sestrah, *rue Cockerill 148 v Seraingu*, ste lepo vabljeni tudi Slovenci.

*

KMALU BODO TU MOHORJEVE KNJIGE. AKO JIH KATERI OD LANSKIH NAROČNIKOV NE ŽELI, MORA TO PRAVOČASNO POVEDATI. KDOR JIH ŽELI NA NOVO, MORA TUDI POVEDATI!

*

Gospa *Marica Krpač*, poročena *Geurts*, nam poroča iz Konga, da se je njej in soprogu g. *Nikoli* rodil drugi sin, ki je pri krstu dobil ime *Franc-Andrej-Ervin*. — Pri *Živec-Pirčevih* so dobili naslednika *Stanka*. — Pri *Dremškovih* so prvorojenki dali ime *Marija-Magdalena*; tudi pri *Mrakičevih* v *Vuhtu* so povečali družino, a še ne vemo, na kakšno ime so krščevali.

K sreči vseh mladih družin iskreno čestitamo!

POROKE: Že pred časom se je v *Rekemu* poročil g. *Levičar Martin* z gdč. *Lambreht Berto*; v Eisdenu je g. *Bojanič Franc* popeljajl pred oltar gdč. *Hočavar Anico*; v *Vuchtu* pa je g. *Golob Janez* sklenil zakonsko vez z gdč. *Udovč Ido*.

Bilo srečno!

Ker *gripa* ne pozna konca, bomo najbrž laže poročali, kdo je *ni* imel.

BOLNIKI: G. *Intihar Jože* je še vedno v bolnici v Louvainu; g. *Jakelj Anton* se zdravi v *Genku*; g. *Rémo Podobnik* je bil operiran na slepiču v *Seraingu*; g. *Glavač Adolf* celi ranjeno roko tudi v *Seraingu*; g. *Kos Martin*, ki je precej resno zbolel, je že spet pokonci; ga. *Kravanja-Vulč* je po daljši boleznici na potu popolnega ozdravljenja.

SMRT: V Eisdenu smo imeli spet nov pogreb. Rudarska bolezen je zrušila g. *Vok Jerneja*, skrbnega družinskega očeta. Zapušča soprogo, sina študenta glasbe in hčerki. Žalujočim izrekamo sožalje, za pokojnika pa bomo molili.

FRANCIJA

Pas de Calais

ZLATA MAŠA

MSGR. VAL. ZUPANČIČA

Že v zadnji številki smo prinesli kratko poročilo o zlatomašniškem slavlju našega občane priljubljenega izseljenskega dušnega pastirja msgr. *Zupančiča*. Danes objavljamo kratko dopolnilo.

Zlato mašo je slavljenec opravil ob asistenci slovenskih duhovnikov: msgr. *Stanka Grimsa* iz *Merlebacha*, g. *Naceta Kunstlja* iz *Londona*, g. *svétnika Tensunderna* iz *Nemčije* in g. *Naceta Čretnika*, direktorja *Katoliške misije* iz *Pariza*. Med sveto mašo je najprej govoril kot zastopnik *araškega škofa*, ki je bil zadržan, *generalni vikar araaške škofije*, ki je tudi prebral telegram, ki ga je ob tej priliki slavljenecu poslal državni tajnik iz *Vatikana* v imenu svetega očeta. Slovensko pridigo je imel *svétnik*

Msgr. VALENTIN ZUPANČIČ — zlatomašnik, starosta naših izselj. duhovnikov

Tensundern, ki je v preprosti domači besedi očrtal plodonosno delovanje msgr. *Zupančiča* ter prikazal pomen slavlja za celotno slovensko kolonijo.

Slovenski rudarji v *Pas-de-Calais* so resdosti žrtvovali, da so primerno proslavili ju-

bilej svojega dušnega pastirja. Pa tudi Francozi so prišli v lepem številu ter tako pokazali, kako je tudi med njimi priljubljen naš slovenski duhovnik.

Popoldne je Zveza Društev svete Barbare pripravila pristrčno slovesnost v dvorani, kjer je v petju in nagovorih prišla do izraza ne samo njihova navezanost do njihovega dušnega pastirja, marveč tudi njihova globoka ljubezen in veliko požrtvovanje do slovenske besede.

Vsi navzoči so bili srečni, da so vsaj v mali meri izkazali svojo hvaležnost msgr. Zupančiču, ki s svojo skromnostjo in s svojim vzornim duhovniškim življenjem daje že toliko let najlepši vzgled neutrudne duhovniške delavnosti; bili pa tudi ponosni na sadove, ki jih je njegovo nesebično delo rodilo in jih rodi med našimi rudarji v severni Franciji.

Številnim čestitkam in željam za vse dobro skromnemu in vzornemu jubilarantu se pridružuje tudi „Naša luč“.

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli MONTCHÉUIL, 33 rue de Sèvres (Métro: SEVRES-BAYLONE). Sveta maša bo tudi 1. novembra, na praznik Vseh svetih.

*

Odhod v Avstralijo. — Dne 19. oktobra so odšle v Avstralijo štiri mlade slovenske družine: KOCJAN Marijan in Kristina, OBID Franc in Emilija, VALENČIČ Franc in Ivanka, VOLČIČ in Roža, ter TEHOVNIK Vilibald. Odpotovali so z ladjo iz Bremena. Želimo jim vse dobro in lepo v daljni novi deželi!

Poroča: Z majhno zamudo poročamo, da se je 14. avgusta poročil v cerkvi St. Jacques du Haut Pas g. Anton ŠTRUKELJ z gdč. Dominique FACCHETTI.

CREUSE. — *Sveta maša za Slovence* bo na praznik Vseh svetih ob ENAJSTIH v župni cerkvi v CLUGNAT. Od devetih dalje bo prilika za sveto spoved.

*

LA COMBELLE (Puy-du-Dôme). — V nedeljo, 3. novembra bo ob deveti uri zjutraj *sveta maša* za vse rajne slovenske rudarje, ki

so umrli v teh krajih. Med sveto mašo bo slovenska pridiga, pred mašo pa prilika za spoved.

NEMČIJA

ESSEN. — Že zadnjič smo pisali, kako se zadnje mesece sem zateka vedno več naših mladih fantov, ki si želé boljšega kruha, kot ga imajo v domovini. Tudi v zadnjih tednih je število novodošlih naraščalo in ogromna večina je prišla za delo globoko pod zemljo.

Odkar je prišla sem prva skupina mladih, je že petkrat *smrt posegla med nas*. Morda mislite, da v rudniku. Ne! Dva pri kopanju in trije na motorju. Saj veste, kakšen je danes ideal mladine: čimprej se motorizirati. Zato smrt danes rajši kosi tiste, ki so na motorjih vrh zemlje, kot tiste, ki so pri motorjih pod zemljo:

Lansko leto 9. julija smo pokopali *Jožeta Kozole-ta*, roj. 1932. Utonil je pri kopanju. Na Nordfriedhof v Altenessenu ga je pokopal nemški župnik župnije Sv. Tomaža. — Lani 3. avgusta je izgubil svoje mlado življenje pri nesreči z motorjem *Vincenc PiuZZi*, roj. 1934. v Logu pod Mangartom. Pokopal ga je nemški župnik sv. Marije na katoliškem pokopališču v Essen-West. — Z motorjem je končal svojo zemeljsko pot tudi rojak *Slavko Lapornik*, rojen v Senovem pri Krškem 1. 1928. To je bilo 14. novembra lani. Pokopal ga je v Altenessenu izseljenski duhovnik za Hrvate in Slovence g. Lodeta. — Nesreča z motorjem je prekinila življenje tudi *Petru Loparecu*, roj. nekje pri Novem mestu 15. 11. 1938. Umril je 27. maja letos. Pogrebni spreved mladega rojaka v Altenessenu je vodil frančiškan K. Šušnjar. — 14. junija je utonil v Baldeney-jezeru *Franc Mlinar*, rojen pri Celju 4. februarja 1937. Na 19. junija ga je pokopal č. g. Lodeta na pokopališču v Essen-u (Parkfriedhof). Zapuščina obeh teh nazadnje imenovanih leži še na rudniški upravi.

Rojaki Slovenci okoli Essena! Za Vse sverte in vernih duš dan se letos spomnimo tudi teh imenovanih in zmolimo zanje molitev, saj so vsi odšli na drugi svet nagle in neprevidevene smrti. Bog ve, ali so imeli čas, obuditi vsaj popolno kesanje v svojem srcu?

NIZOZEMSKA

Dne 7. okt. je po daljšem bolehanju umrl zaradi rudarske bolezni rojak *Jože Zorenč*; pokopan je na heerlenskem pokopališču. Zapušča 3 odrasle sinove. Bog mu daj večni pokoj!

*

Zopet se pripravljamo na VSESLOVENSKO VESELICO, ki bo 17. novembra na Sittarderweg (Rektoraathuis) v Heerlenu (tam, kjer je bila nova maša). Ob pol 4 bodo litanije in nato zabava. Preskrbljeno bo za jedačo in pijačo (slovenski rizling in kranjske klobase!); igrali bodo 3 ORKESTRI (pričakujemo „VESELE SLOVENCE“ z originalno kmečko muziko!). Enako bo originalna tudi OTVORITEV VINSKE TRGATVE. Pridi, ne bo ti žal!

Krajevne vinske trgateve so bile tudi letos dobro obiskane. Le škoda, da se naša mladina tako boji obleči narodne noše in pokazati naše pristne domače navade. Če bo res vse pristno domače, se nam ne bo nihče smejal, ampak nam zavidal naše lepe šege. Zakaj pa ni njih sram zamorskih plesov? — V tem oziru moramo pohvaliti Hoensbroečane in Lindenheuvelčane; zadnji so najbolj *pristni*; letos že tridesetič nastopajo in ravno zaradi tega uživajo ugled med tujci. Bog jim daj pogum še za naprej!

PORTUGALSKA

Tukaj ne boš dobil mnogo Slovencev. V mestu Lizboni vodi salezijansko tiskarno naš rojak g. *J. Bergant*. Pri njem se je avgusta oglasil g. škof dr. Gregorij Rožman, potem ko je obiskal naše ljudi po Zapadni Evropi in ko se je preko Rima podal v Fatimo na kongres Kristusa Kralja. Spremljal ga je č. g. *Julče Slapšak*.

V Fatimi so našemu g. škofu izkazali vidno pozornost in maloštevilni slovenski udeleženci kongresa smo bili veseli, ko je zadonela pri glavni sveti maši v fatimski baziliki tudi slovenska beseda slovenskega vladike. Zaradi večine drugih, zlasti nemških udeležencev kongresa je g. škof nadaljeval pridigo v nemščini. Pri sv. maši sta mu stregla dva slovenska bogoslovca, ki študirata za duhovnika in ju je pot po Evropi zanesla tudi v Fatimo.

SLOVENSKI DOM v Londonu

»SLOVENCİ NA ANGLEŠKEM« je naslov knjižici (50 strani), ki govori o življenju slovenskih izseljencev na Angleškem. Dobite jo lahko pri vseh izseljenskih duhovnikih v Zap. Evropi, v Celovcu pri Družbi sv. Mohorja, v Gorici v Kat. knjigarni in pri Fortunatu v Trstu. Lahko tudi naročite pri Slovenski pisarni (62. Offley Rd, London S. W. 9.).

Za kratek čas

Pri izpitu v šoli. — Študentu, ki mu ne gre z odgovori, pravi profesor: „Ali je sploh kakšna oaza v vaših možganih, vi reva nepripravljena?“ — Dijak: „... je gospod profesor, če jo bo le kamela našla.“

Precej ga je imel. — Miha se je na pustni dan našemi! v osla in je zvečer precej kasno kolovratil domov. Na vogalu pred svojim stanovanjem se ustavi in se potiplje po ramah: „Presneto, zdaj pa res ne vem, ali sem vrgel v jarek oslovsko masko ali svojo glavo?“

Strašno. — Bilo je v časih kuge. Vsak dan so pobirali po cestah z vozmi mrtvece in jih odvažali. Pride voz v neko ozko ulico. Stara žena se prikaže na vratih: „Mož mi je umrl. Bi ga hoteli vzeti na voz?“ „Gospa, ne moremo. Voz je že čisto poln. Jutri!“ Drugi dan žena spet čaka voz. Ko zagleda voz, spet pove in dobi spet isti odgovor. Tudi tretji dan je voz spet poln mrličev in ni prostora za nobenega več. „Lepo vas prosim, vzemite gal že smrdi,“ pravi. „Ne moremo, ne moremo. Vse je polno,“ pravijo vozniki. „Kvečjemu zamenjamo ga lahko s kakšnim bolj svežim.“

Brodolomci. — Nekaj ljudi je vihar vrgel na samotni otok. Ko so se posušili, so se začeli ozirati po hrani. Tedaj zagleda nekdo med njimi vešala in veselo vzklikne: „Rešeni smo, zdaj vidim, da smo v civiliziranih krajih.“

Normanski pregovor: Mnogo ljudi je podobnih iglam, ki pomagajo zamašiti mnogo lukenj, samo svoje nikdar ne morejo.

Prebrisaná. — Ženske se pogovarjajo o napakah moških. Zdenka vpraša: „Ampak, Betka, nikdar mi nisi povedala, kako si odvadila možička, da se je odučil hoditi pozno domov.“ Betka se zvito nasmehne: „Ko sva bila poročena prve mesece, sem videla, da se je začel navajati hoditi pozno domov in vsak večer iti z doma. Neki večer, ko ga začujem v temi, vprašam: „Si ti, Peter?“ „No, dobro, kako torej?“ „No, tako, moj mož se namreč ne imenuje Peter, ampak Janez...“

Zrele in vesele

Pripoveduje Tobija Bratko.

25.

Naj najprej povem o tepanjskih mrličih. Ne vem, kako je zaneslo nekega dne Butalca v sovražne Tepanje. Pa si je tam ogle dal cerkev in potem še britof. Dejal je: „Naj bo, in bom izmolil tri očenaše in tri zdravamarije za tepanjske te falote, ki so tukaj pokopani — vem, da so potrebni.“

Mislil je, da ga nikdo ne čuje razen ljubelega Boga. Toda ga je čul tepanjski mežnar in mu izza zida kamen pomeril v pleče.

Butalec se prestraši, ozre se — nikogar ne vidi. Pa se prekriža in jo ucvre od tod proti Butalam. Ko je bil dosti daleč, se je ozrl nazaj proti britofu in dejal: „Falotje so bili živi, pa so tudi mrtvi ostali falotje. Kamenje lučajo za človekom.“

26.

Bilo je zvečer pri luči. Enajst škotov je sedelo za mizo. Jedli so palačinke. Nesreča je hotela, da je bilo palačink triindvajset. Tako je vsak pojedel dve palačinki in ena je ostala na krožniku. Grozno je imelo vsakega od njih, da bi pospravil še tisto palačinko, a jim lepo vedenje tega ni dovoljevalo. Tedaj pa je ugasnila luč. In slišati je bilo grozen krik. Potem se je luč spet prižgala in razsvetlila čuden prizor: tisto poslednjo palačinko je zgrabila roka enega od škotov, v roko pa je bilo zasajenih deset vilic...

27.

Na Bavarskem si kmečki otroci pač predstavljajo letovišçarje take, kot jih vidijo. Katehet nekoč prinese v šolo slike, da bi s pomočjo teh slik razložil otrokom življenje Izraelcev v Egiptu.

Med slikami je bila tudi ena, ki predstavlja Mojzesa, faraona in egipčanske veljake, okrog teh pa večje število na pol narih sužnjev. Otroci so brž uganili, kdo je Mojzes in kdo faraon.

„Kdo pa so to?“ vpraša katehet in pokaže na sužnje. „Tisti nagi tam?“ brž reče eden izmed fantov. „To so gotovo letovišçarji.“

28.

Še ena, ki se mi je pripetila med našimi izseljenci. Naši Eisdenci se radi pohvalijo, da imajo kaj domačega, pristno slovenskega. „Ali hočeš solato?“ so mi rekli. „Imamo pravo jugoslovansko solato.“ Pa so se mi pocedile sline, da bi imel doma na vrtu domačo slovensko solato, in sem z veseljem prinesel seme iz Eisdena domov.

Vsejal sem seme in čakal, da zraste solata. Čakal sem, pa ni zrastle solata. Zrastle so rože, lepe rože. No, zdaj pa imaš jugoslovansko solato, solato, ki jo ponujajo v Eisdeni, sem si rekel. Ta zgodba je precej podobna tisti, ko je naša Micka sejala radič, pa ji je endivija pogнала.

POIZKUSI:

Mladi begunec

Samoten mlad popotnik
v daljavi tam pod góro –
žalosti se mlad nesrečnik,
jutrànjo gleda zóro.

Bil je nekda j ves srečen
in to še tiste dni,
ko bil je pri očetu,
pri dobri mamici.

Sedaj pa se ozira
v daljavo, kjer je dom,
in misli bridke misli:
Kdaj videl ga spet bom?

Mogoče čez petero,
petero dolgih let,
mogoče čez sedmero,
mogoče nikdar več.

In ljubil sem jaz domek,
očeta in vse vprek,
al' sila za ta kruhek
spodila me je v svet.

In moje mlade sestre,
ki ljubim vas srčno,
ostanite mi zveste,
ljubite mamico.

Z. D., Nemčija

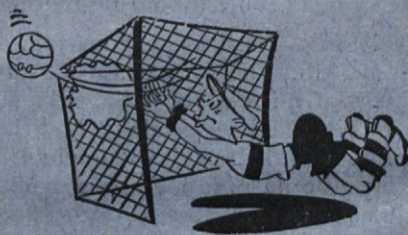

Po Koroškem, po Kranjskem
povsod sem doma.
Ne sejem, ne žanjem
in nimam zlata.

Ljudje me poznajo,
da rad poležim.
Prismuknjen'c mi pravijo,
pa kruha dobim.

Bog vam poplačaj,
bom molil za vas.
Po pustno pogačo
spet pridem skoz vas.

J. Potočnik

Uredniški kotiček

– REŠITEV UGANK v tej številki se glasi: Kadar se gredoč ozira nazaj. – Borovnica.

– Uganka iz zemljepisja na ovitku zadnje številke: Anglija; le London je na pravem kraju označen, vse drugo je napačno zaznamovano.

– Z. D., Nemčija: Lepa hvala za pozdrave. Objavili smo zaenkrat prvi del, ostalo bo prišlo ob priliki na vrsto. „Našo luč“ lahko vsak naroči in mu jo bomo poslali, če pošlje naslov. Priporočite jo še drugim! Pogumno naprej k ustvaritvi lepe slovenske skupnosti, koščku domačije na tujem!

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. – Založba Družbe sv. Mohorja. – Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. – Vsi v Celovcu. – Printed in Austria.